

Юры Рапецкі: Ці чалавечая душа вечная?

Анатацыя. У артыкуле «Ці чалавечая душа вечная?» аўтар Ю. Рапецкі адказвае на пастаўленыя сябрам пытаньні пра вечнасьць або нявечнасьць чалавечай душы. Артыкул пачынаецца з адказаў аўтара на тры пытаньні. Затым перадаецца даўжэйшы артыкул аўтара, у якім ён больш падрабязна піша пра біблійнае вучэньне аб вечнасьці чалавечых душаў пасля фізычнай сьмерці цела. Тры пытаньні, з чаго пачынаецца артыкул наступныя.

1) Ці адназначныя ў пытаньнях да душы вызначэньні указваюць на вечнасьць і несьмяротнасьць душы? 2) Як гэта магчыма, што Госпад Бог судзіць не асобныя душы, а цэлыя народы? 3) Чаму трэба нам браць за апошнюю інстанцыю тлумачэньні зь Бібліі, бо ў ёй мы знаходзім неадназначныя адказы? Затым перадаюцца асобныя моманты з даўжэйшага артыкула Ю. Рапецкага, у якім ён выдзяляе розныя месцы зь Бібліі, дзе гаворыцца аб чалавечых душах пасля іх фізычнай сьмерці. Прыгадваюцца тэма – якім спосабам сьмерць ўвайшла ў чалавечы род пасля таго, як першы Богам створаны чалавек Адам парушыў Божы загад. Упамінаецца прыход Хрыста, Які быў засуджаны на сьмерць і памёр на крыжы як ахвяра за чалавечыя грахі. Далей растлумачваецца, што ў Бібліі прапаноўваецца кожнаму чалавеку магчымасьць пачуць «добрую вестку» пра збаўленьне і адказаць на гэты заклік вераваньнем ў Ісуса Хрыста і ў Ягоную ахвярную сьмерць за яго грахі. Аўтар паўтарае расказ пра двух людзей – багача і бедняка Лазара, калі яны ўбачыліся пасля свайго адыходу зь зямнога жыцьця. Перадаюцца чатыры погляды на пытаньне вечнага пакараньня пасля чалавечай сьмерці. Пры канцы аўтар артыкула выказваецца, які з чатырох поглядаў яму падаецца самым надзейным і верагодным.

Пытаньне: ці адназначныя ў пытаньнях да душы вызначэньні вечнасьць і бесьсьмяротнасьць?

Я таго погляду, што чалавечая душа вечная, што значыць, яна і бесьсьмяротная. У старазапаветнай кнізе Даніэля 12:2 запісаныя словы: «Шмат тых, якія сьпяць у пыле зямлі, абудзяцца: адны – да жыцьця вечнага, а іншыя на ганьбу, на вечнае грэбаваньне». Тут маюцца на ўвазе душы чалавечыя.

У 15-ым разьдзеле Першага пасланьня да карынфянаў апостал Павал піша: «Так і пры уваскрэсеньні мёртвых – (цела) сеецца ў тленьні, паўстае ў нятленьні... сеецца цела душэўнае, паўстае цела духоўнае... Так і напісана – першы чалавек Адам стаўся душою живою, а апошні Адам (г. зн. Ісус Хрыстос) жыватворчы... першы чалавек – зь зямлі і

зямны, другі чалавек – Гасподзь зь неба... Я кажу вам тайну, не ўсе мы памрэм, але ўсе пераменімся. Раптам у імгненне вока, пры апошняй трубе, бо затрубіць, і мёртвыя ўваскрэснуць нятленнымі, а мы пераменімся, бо тленнае гэтае мае апрануцца ў нятленнае, і сьмяротнае гэтае – апрануцца ў несьмяротнасьць. Калі ж тленьне гэтае апранецца ў нятленнасьць і сьмяротнае гэтае апранецца ў несьмяротнасьць, тады збудзецца слова напісанае: паглынута сьмерць перамогаю». Апостал Павал тут жа кажа, што ўсе людзі памруць ў тленьні і ўваскрэснуць у нятленнасьць і ў несьмяротнасьць.

Адно выключэньне, канешне, ў тым, што Хрыстос сказаў, што трэба баяцца ня тых, хто могуць забіць цела, а Таго, хто можа зьнішчыць душу чалавечую ў пекле. Паводле словаў самога Хрыста: «Ня бойцеся тых, што забіваюць цела, а душы забіць ня могуць; бойцеся больш Таго, Хто можа і душу, і цела загубіць у геене» (Дабравесьце паводле Мацьвея 10:28). З гэтага заключаем, што Бог дае кожнаму душу і, хоць ў прынцыпе яна вечная, Ён па Сваёй волі можа душы некаторых зьнішчыць.

Другое пытаньне: як гэта магчыма, што Госпад Бог можа судзіць не асобныя душы, а цэлыя народы, напрыклад, падзяляючы іх "на авечак і казлоў"?

Я таго погляду, што прыпамінаньне народаў ня значыць, што Ён выбера асобныя народы на загубу, а іншыя на шчасьлівае вечнае існаваньне. Тут маецца на ўвазе тое, што выбера некаторых з усіх народаў – адных на загубу (на падставе іхняга нежаданьня дапамагчы тым, хто меў патрэбу ў дапамозе), а іншых пакінуць на шчасьлівае вечнае жыцьцё.

Трэцяе пытаньне: урэшце рэшт, чаму мы мусім бяспрэчна браць за апошнюю інстанцыю тлумачэньні зь Бібліі, бо чытаючы пісаньні апосталаў і вучняў Хрыста пра адны і тыя ж падзеі, мы знаходзім там неадназначныя іх адказы?

Я лічу Біблію самую надзейную крыніцу Божых словаў і думак. Таму гатовы давяраць таму, што ў ёй пішацца. Гэта ня значыць, што нам усё будзе лёгка зразумець і што мы зможам неяк акуратненька растлумачыць рэчы, якія нам упершыню ўспрымаюцца як рэчы супрацьлеглыя і несумяшчальныя. Бог карыстаецца правам адкрываць нам зь яўнай яснасьцю тое, што пагаджаецца зь Ягонымі намерамі, але таксама адкрываць толькі часткова некаторыя ісьціны, а рэшта пакідаць няяснымі і ня поўнасьцю зразумелым для нас.

Усяго, што запісана ў Бібліі, не зразумеем цалкам і як хацелася б, але ў ёй мы знаходзім шмат чаго зразумелага і павінны Бога слухацца. Ён наш Творца, а мы Ягоныя слугі.

У розных месцах Пасланьня да рымлянаў апостал Павал прыгадвае вынік грашэньня людзьмі. Напрыклад, у пятым разьдзеле, дванаццатым вершы мы чытаем: «Дзеля гэтага, як праз аднаго чалавека (Адама) грэх увайшоў у сьвет, і праз грэх – сьмерць, і гэтак сьмерць перайшла на ўсіх людзей, бо усе зграшылі». У дзевятнаццатым вершы далей пішацца: «Бо як празь непаслухмянасьць аднаго чалавека (Адама) многія зрабіліся грэшнымі, так і праз паслухмянасьць аднаго (Ісуса Хрыста) многія зрабляцца праведнымі».

Багасловы прымаюць тэрмін «сьмерць» у двух значэньнях. Перш за ўсё, сьмерць указвае на тое, што кожны чалавек своечасова фізычна памірае і яго зямное жыцьцё гэтым чынам спыняецца. Па-другое, сьмерць багасловамі таксама ўспрымаецца ў сэнсе духоўнай сьмерці, паводле якой з пачатку свайго жыцьця чалавек ня мае ніякай кантакту або сувязі з Богам і жыве сваім жыцьцём безь Яго. У пачатку другога разьдзела Пасланьня да эфэсянаў апостал піша пра «мёртвых праз праступкі і грахі». Апостал тут мае на ўвазе той факт, што мы нараджаемся з бязгрэшнай душой і пачынаем жыць і зь цягам часу разьбіраемся паміж злом і дабром і своечасова парушаем патрабаваньні Божага закона. У пятым па дзесяты верш пішацца, што Бог «нас, мёртвых праз праступкі, ажывіў разам з Хрыстом... уваскрэсіў і пасадзіў у нябёсах у Хрысьце Ісусе... ласкай вы збаўленьня празь веру (у Хрыста як Збаўцу); і гэта не ад вас – Божы дар, не праз учынкi, каб ніхто не хваліўся, бо мы – твор Ягоны (у сэнсе адроджаныя духоўна Богам), створаныя ў Хрысьце Ісусе на добрыя ўчынкi, якія Бог загадзя падрыхтаваў, каб мы ў іх хадзілі (гэта значыць, іх выконвалі)». Калі чалавек чуе Добрую вестку пра Хрыста, прызнаецца перад Ім, што ён грэшнік (каецца ў сваёй грэшнасьці і пэрсанальных грахах), веруе ў ахвярную сьмерць Хрыста за ягоныя грахі ды прымае Яго за свайго асабістага Збаўцу, ён перажывае духоўную перамену ў сэнсе новага духоўнага адраджэньня. Вернік атрымлівае Духа Сьвятога і пачынае жыць новым жыцьцём, цесна зьвязаным з Хрыстом і Ягонай воляй для яго.

Перад тым, як адказаць на пытаньне, ці чалавечая душа вечная? - дазвольце мне выдзеліць наступныя два аспэкты сьмерці або стану чалавечай мёртвасьці ў Бібліі. Паважаны чытач, ты магчыма пытаеся пра стан чалавечай душы пасля цялеснай сьмерці чалавека – неак пытаньнем: ці ж паводле Бібліі душа чалавечая працягвае сьвядома існаваць пасля цялеснай сьмерці індывідуўма? І калі так, то ці жывучы стан душы будзе трываць на абмежаваны час або на ўсю вечнасьць? У адказ скажу так: у Бібліі знойдзеш розныя месцы, дзе пасля сьмерці душа фізычна памерлага чалавека працягвае жыць і дзейнічаць. Напрыклад, у Другім пасланьні да карынфянаў, у пятым разьдзеле і дзесятым вершы сказана: «Усе мы мусім з'явіцца перад судовы пасад Хрыста, каб кожны атрымаў за тое, што ён учыніў, будучы ў целе, ці добрае, ці благое». Раз мы з'явімся перад судовы пасад

Хрыста, то гэта значыць, што наша душа будзе існаваць і сьвядома дзейнічаць пры замагільным існаваньні. Затым, калі чытаеш алегарычную кнігу Адкрыцьцё Яна Багаслова, то паўсюдна ў ёй знойдзеш жывыя душы тых, хто раней былі людзьмі зь цэламі на зямлі, а пасля сьмерці іхнія душы працягваюць існаваць і функцыянаваць пры поўнай сьвядомасьці. На падставе такіх сьведчаньняў я заключаю, што чалавечая душа працягвае існаваць пасля сьмерці цэла.

У шаснаццатым разьдзеле Дабравесьця паводле Лукаша, пачынаючы зь верша дзевятнацатага, мы знаходзім расказ Хрыста пра двух мужчын – багача і бедняка Лазара. Лазар першы памёр, потым багач. Пасля сьмерці яны адзін аднаго бачаць, але паміж імі працягваецца вялізарная прорва, тым ня менш яны адзін аднаго бачаць і чуюць. Сказана, што багач знаходзіцца ў пекле, а Лазар на ўлоньні Абрагама з анёламі (нешта падобнае да існаваньня ў нябесным раі). Багач пакутуе ад полымя і просіць, каб Лазар зышоў з кропляй вады на пальцы Лазара, каб прынесці багачу хоць нейкую палёжку пры пакутах. Абрагам паведамляе багачу, што гэта немагчыма. Пачуўшы гэта багач просіць, каб Абрагам паслаў Лазара ягоным братам на зямлі і папярэдзіў іх пра небясьпеку легкадумнага жыцьця. Выходзіць, што зрабіць нешта такое таксама аказваецца немажлівым. Незалежна ад таго, ці так фактычна ўсё здарылася або расказ аказваецца прытчай, адно выходзіць даволі ясным: пасля цялеснай сьмерці душа чалавечая прадаўжае існаваць і дзейнічаць, хоць у іншым выглядзе.

У шматлікіх месцах Бібліі мы знаходзім спасылкі на тое, што Ісус Хрыстос сышоў на зямлю дзеля таго, каб адкрыць ўсяму чалавецтву Дабравесьце пра Божую любоў і жаданьне, каб усе людзі, пачуўшы Дабравесьце аб Хрыстовай ахвярнай сьмерці і ўваскрэсьненні зь мёртвых, пакаяліся ў сваіх грахах і ўверавалі ў Хрыста (г. зн. у Ягоную ахвярную сьмерць за іхнія грахі) ды прынялі Яго за свайго асабістага Збаўцу і Госпада-Уладара. Напрыклад, у Дабравесьці паводле Яна сказана: «Бо так палюбіў Бог сьвет (у сэнсе ўсяго чалавецтва), што Сына Свайго адзінароднага аддаў (на ахвярную сьмерць і ўважэньне), каб кожны, хто верыць у Яго, не загінуў (пасля цялеснай сьмерці), але меў жыцьцё вечнае». За гэтым пішацца, што Бог паслаў Хрыста ў сьвет, каб людзі маглі пачуць пра Хрыста і ўвераваць у Яго для збаўленьня сваёй душы (у сэнсе шчасьлівага вечнага жыцьця ў Божым будучым царстве). Хто веруе, той атрымлівае збаўленьне, хто – адмаўляецца ад пачутага, той будзе засуджаны на пагібель. Вось гэта найважнейшая ідэя ў гэтых вершах.

Біблійнае вучэньне дапускае вечнасьць душ тых, хто памерлі на зямлі, будучы веруючымі ў Ісуса Хрыста як свайго асабістага Збаўцу і Госпада-Уладара. Няма ніякага сумневу ў гэтым палажэньні. Аднак сярод сёньняшніх хрысьціян пераважаюць чатыры розныя погляды на пытаньне расплаты за няверу пасля цялеснай сьмерці чалавека. Першы заключаецца ў тым, што Бог засудзіць душы няверуючых на пакуту ў пекле. Згодна гэтаму погляду, ня будзе ніякай магчымасьці па цялеснай сьмерці чалавеку перамяніцца ў

меркаваньні. Раз ён памёр на зямлі, пачуўшы пра Хрыста, але не ўвераваўшы ў Яго як Збаўцу, то Бог адправіць яго на вечную пагібель. І гэта будзе трымаць вечна без усякага спынення або перамены ў становішчы. Другі погляд падкрэсьлівае думку, што душы грэшных людзей будуць сьпяраша адпраўленьня ў чысьцілішча, дзе правядуць вызначаны Богам час для поўнага ачышчэньня асоб, потым будуць адпраўлены на вечнае існаваньне ў Божым нябесным Царстве. Паводле трэцяга погляду душы няверуючых сустрэнуцца з Богам або Хрыстом і, на падставе іхніх грэшных жыцьцяў на зямлі, будуць пасланыя на пакуту ў пекле, дзе яны, у адносным сэнсе, атрымаюць (адскупаць) расплату за свае грахі. Яны папакутуюць адпаведным часам, як расплата, за свае грахі на зямлі і тут жа Бог раптам зьнішчыць іх душу. Іх проста ня стане. Чацьвёртае паняцьце часта называецца унівэрсалізмам, паводле якога дапускаецца, што Бог захавае ўсіх людзей, якія нарадзіліся на сьвет, але Ён дасць усім грэшнікам магчымасьць яшчэ раз пачуць Дабравесьце Хрыстова, зразумець Гасподнія пляны і намеры для ўсіх людзей, у тым ліку і для іх, і ўвераваць у Хрыста як Збаўцу. Дапускаецца, што нават найгоршыя крымінальнікі зразумеюць Божыя намеры, пакаюцца, згадзяцца з Божай воляй і атрымаюць шчасьлівае вечнае жыцьцё, як усе іншыя асобы. З усіх чатырох трэці варыянт дазваляе магчымасьць, што будзе зьнішчаная нейкая частка чалавечых душ і ў гэтым сэнсе не акажуцца вечнымі. Іншыя погляды дапускаюць вечнасьць чалавечых душ.

Але давайце вернемся да месцаў у Бібліі, у якіх прыгадваюцца чалавечыя душы. Напрыклад, у васемнацатым разьдзеле Дабравесьця паводле Мацьвея мы чытаем: «Калі ж рука твая ці нага твая горшыць цябе, адсячы іх і кінь ад сябе. Лепш табе ўвайсьці ў жыцьцё кульгавым ці калекаю, чым, маючы дзьве рукі або дзьве нагі, быць укінутым ў агонь вечны. І калі вока тваё горшыць цябе, вырві яго і кінь ад сябе. Лепш табе аднавокім увайсьці ў жыцьцё, чым, маючы двое вачэй, быць укінутым у геену вогненную». Гэта як папярэджаньне няверуючым пра жудаснасьць пекла і пра неабходнасьць скідаць усе тыя рэчы, якія вядуць чалавека да грашэньня, і замест таго трэба рыхтавацца да сустрэчы з Богам пасья цялеснай сьмерці. Тут жа нічога не гаворыцца аб трываласьці самой ж душы. Агонь вечны, але ня сказана, што душа будзе вечна пакутаваць ў вечным агні.

У дзевятым разьдзеле Дабравесьця паводле Марка, пачынаючы з верша сорак пятага мы чытаем: «Калі нага твая горшыць цябе, адсячы яе. Лепш табе кульгавым увайсьці ў жыцьцё, чым, маючы абедзьве нагі, быць укінутым ў геену, у агонь нязгасны, дзе чарвяк іх не памірае і агонь не згасе. І калі вока тваё горшыць цябе, выдзяры яго; лепш табе з адным вокам увайсьці ў Валадарства Божае, чым, маючы двое вачэй, быць укінутым у геенну вогненную, дзе чарвяк іх не памірае і агонь не згасе». Галоўная думка паўтараецца двойчы, але пры другім разе ўпамінаецца «вока тваё». Што тут цікава, гэта ўспамін пра тое, што ў пекле «чарвяк іх не памірае і агонь не згасе». Ці гэта значыць, што душа, пасланая туды, таксама будзе «гарэць» і пакутаваць вечна? Нічога пра трываласьць душы тут спэцыфічна не гаворыцца, толькі што агонь не перастане гарэць і чарвяк не памрэ. Дарэчы,

назва «геенна» ўказвае на вялікі сьметнік, што існаваў стагоддзямі за сьценамі Ерусаліма. Хрыстос указваў на гэтае месца як сымбаль будучага пекла.

Яшчэ адно цікавае месца мы знаходзім у дзесятым разьдзеле Дабравесьця паводле Мацьвея, верш дваццаць восьмы, дзе сказана: «Ня бойцеся тых, што забіваюць цела, а душы забіць ня могуць, а бойцеся больш Таго, Хто можа душу і цела загубіць у геенне». Тут жа мы сустракаемся з тою магчымасьцю, што Бог можа спыніць існаваньне чалавечай душы. Нешта падобнае мы бачым у словах апостала Паўла, калі ў Другім пасланьні да фэсалонікійцаў ён піша: «А вам, прыгнечаным, – патоляй разам з намі ў адкрыцьці Госпада Ісуса зь неба з анёламі сілы Ягонаі, Які ў полымі агню зьдзяйсняе помсту над тымі, што ня ведаюць Бога і не паслухмяныя Эвангельлю Госпада нашага Ісуса Хрыста. Яны атрымаюць прысуд – вечнае зьнішчэньне, ад аблічча Госпада і ад славы магутнасьці, калі Ён (Хрыстос) прыйдзе, каб праславіцца ў сьвятых Сваіх і стацца дзівосным у дзень той ва ўсіх, якія паверылі, бо вы паверылі нашаму сьведчаньню сярод вас». Тут ужываецца выраз «вечнае зьнішчэньне». Ці гэта азначае, што некаторыя душы будуць зьнішчаныя, г. зн. іх проста ня стане? Ці ж яны перастануць існаваць? Магчыма і так!

Яшчэ адно месца зь Сьвятога Пісаньня я жадаю прывесьці – менавіта тое, што Хрыстос адкрывае ў дваццаць пятым разьдзеле Дабравесьця паводле Мацьвея, – пачынаючы зь верша трыццаць першага і да канца разьдзела. Прапаноўваю прачытаць. Самае галоўнае тут у тым, што Хрыстос прадказвае, як Ягоны другое прышэсьце на зямлю адбудзецца. Ён зьбярэ ўсе народы зямлі і аддзеліць адных ад іншых, якіх Ён называе авечкамі і казламі. Авечак ставіць праваруч Сябе, казлоў – леваруч, і авечак адпраўляе ў спадчыну Царства Божага з тае прычыны, што яны служылі Хрысту, калі ўбачылі патрэбу. Але ж яны пытаюцца, як гэта так, бо ня памятаюць, што спэцыфічна Хрысту дапамагалі. Хрыстос адказвае, што яны так зрабілі, служачы Ягоным вернікам-слугам. Пасьля гэтага Хрыстос зьвяртаецца да казлоў зь левага боку і кажа ім, што пасылае іх «у агонь вечны, падрыхтаваны д'яблу і анёлам ягоным». Калі яны пытаюцца, чаму так, Хрыстос адказвае – з тае прычыны, што калі Ён меў нейкую патрэбу, яны ж не адказвалі Яму адпаведнымі спосабамі. Калі яны запыталіся ў Хрыста, як гэта так, бо Яго ня бачылі? - Хрыстос адказаў так, як і сказаў авечкам. Казлы не служылі і не дапамагалі Ягоным слугам-вернікам, калі бачылі такіх. У выніку іхняга недагляду Хрыстос адпраўляе іх у агонь вечны. У вершы 46-ым пішацца: «І пойдуць гэтыя на пакараньне вечнае, а праведнікі – у жыцьцё вечнае». Ці гэта значыць, што раз авечак Хрыстос пасылае на вечнае жыцьцё, то і пакараньне нядбайных будзе вечным? У якім сэнсе? Ці ў абедзьвюх сытуацыях душы будуць існаваць вечна? Вось у гэтым жа і галоўнае пытаньне.

Цяпер дазвольце мне падзяліцца сваім разуменьнем і паняцьцем гэтага слухнага пытаньня. Скажу адразу, што ва ўнівэрсалізм я асабіста ня веру. Я таго погляду, што ўсе людзі зьявляцца перад судовымі пасад Хрыста, калі іхняе зямное жыцьцё будзе ацэнена Госпадам. І згодна Хрыстовай ацэнцы кожны атрымае сваю адпаведную ўзнагароду або расплату.

Некаторыя будуць адпраўлены на вечнае жыццё, іншыя на вечную загібель. Што тычыцца чысцілішча, я гэтага не заўважаю ў Бібліі, таму ня веру, што нешта такое існуе. Вучэнне пра маральную чыстку ў чысцілішчы было прыдуманая пасля адыходу апосталаў і ўведзена ў сьпіс царкоўных догмаў даўным-даўно пасля апостальскага веку. Што тычыцца прабывання чалавечых душ у пекле, я лічу, што Бог дазволіць душам пакутаваць там жа згодна іхнім злачынствам, а пасля таго душы будуць Богам знішчаныя.

Дапускаю, што ў гэтым я поўнасьцю не перакананы, але мне так здаецца. У канчатковым выніку Сам Трыадзіны Бог вырашыць гэтае пытаньне для кожнага чалавека. У адным я ўпэўнены: трэба пазьбягаць Бога вечнага пакараньня і гэта ажыццяўляецца тым, што людзі чуюць Дабравесьце Хрыстова пра першы прыход Хрыста, пра Ягонае бязгрэшнае жыццё, ахвярную сьмерць і ўваскрэсьненне зь мёртвых і прымаюць Ягоны дар збаўленьня па веры ў Яго. У дзень Пяцідзясятніцы, калі Дух Сьвяты сышоў на першых паслядоўнікаў Хрыстовых у Ерусаліме, апостал Пётра растлумачыў прысутным, што менавіта здарылася, калі першыя хрысьціяне атрымалі Духа Сьвятога і што Духа Сьвятога можа атрымаць любы жадаючы чалавек. Яго запыталіся: «Што нам рабіць, мужы браты?». Пётра адказаў ім: «Навярніцеся (у сэнсе пакайцеся ў грахах і ўверуйце ў Хрыста), і няхай кожны з вас будзе ахрышчаны (у часе апосталаў гэты акт выконваўся акупаньнем нованавернага ў вадзе) у імя Ісуса Хрыста для адпушчэньня грахоў, і атрымаеце дар Сьвятога Духа, бо абяцаньне для вас і для дзяцей ваших, і для ўсіх, хто далёка, каго пакліча Госпад Бог наш» (Дзеі сьвятых апосталаў 2:37-39).

George Repetski: Is the human soul eternal?

(webzine "Culture. Nation," issue 36, November 2025, pp. 133-140, www.sakavik.net)

Abstract. In his article entitled “Is the human soul eternal?” author Yu. Repetski answers a series of questions posed by his friend concerning the eternal or non-eternal existence of the human soul. The article begins with three questions then passes onto a longer article in which the author refers to Biblical teaching concerning the eternal nature of the soul following the death of one's body. The three questions raised are as follows. 1) Do noted places speaking of the soul's eternal existence indicate that this is a case of its eternal, never dying state? 2) How can it be that the Lord God does not judge separate souls of humans but whole nations? 3) Why should any of us accept as adequate the final Biblical explanation (on the soul's eternal nature) since we see in the Bible various explanations?

Following this we find various explanations in the longer article by the author in which he brings to our attention various places in the Bible where it speaks of conscious human souls following the physical death of their bodies. The question is raised how death entered humanity after the first person created by God, Adam, broke God's command. The coming of Jesus Christ to earth is

introduced into this discussion. He was condemned to death by humans but His death on the cross in fact served as the sacrificial death for humanity's sins. The author states that an offer is extended to all persons to hear the “Good News” of salvation and respond to the call of being saved through personal faith in Jesus Christ and belief in his sacrificial death for their personal sins. The author reminds us of two persons, a rich man and beggar Lazarus, who saw each other having both gone through physical death of their bodies. Four points of view concerning the question of eternal punishment are reviewed and at the end the author expresses his view on which of the four views he sees as most convincing and probable.

Юрась Рапецкий: Вечная ли душа человека?

(веб-журнал «Культура. Нация», №36, ноябрь 2025, 133-140, www.sakavik.net)

Резюме. В статье «Вечна ли человеческая душа?» автор Ю. Рапецкий отвечает на вопросы, поставленные ему другом, о вечности или «невечности» человеческой души. Статья начинается с трёх вопросов, затем передаётся более детальная статья, в которой автор указывает на библейское учение о вечности человеческой души после физической смерти тела. Три вопроса, с которых начинается статья, следующие: 1) Разве означенные в вопросах моменты о душе указывают на вечность и бессмертность души? 2) Как же так, что Господь Бог не судит души определённых людей, а целые народы? 3) Зачем нам приходится принимать как последнюю инстанцию объяснения Библии, так как в ней мы находим неоднозначные ответы?

После этого передаются определённые моменты из более длинной статьи Ю. Рапецкого, в которой он выделяет разные моменты в Библии, где пишется о человеческих душах после их физической смерти. Припоминается вопрос, каким средством смерть вошла в человеческий род после того, как первый Богом сотворённый человек Адам нарушил Божий запрет. Пишется о приходе Христа, Который был осуждён на смерть, но Он на самом деле умер на кресте как жертва за человеческие грехи. Дальше разъясняется, что каждому человеку предлагается возможность услышать «благую весть» о спасении души и ответить на данный призыв верованием в Иисуса Христа и в Его жертвенную смерть за человеческие грехи. Автор повторяет рассказ о двух личностях — богатыре и бедняке Лазаре, которые увиделись после их земной физической смерти. Передаются четыре взгляда на вопрос вечного возмездия после смерти земного тела. При конце статьи автор объясняет, который из четырёх взглядов ему кажется самым надёжным и достоверным.